

Posudek bakalářské práce podané na ÚFaR FF UK v Praze

Jméno a příjmení: **Jan Pospíšil**

Téma: **Ty však, Římane, hled', země oplývající mlékem a strdí: Srovnání motivů etnocentrické nadřazenosti v Aeneidě, Exodu a mýtu o Aztlanu**

Datum: **září 2020**

Školitel: **Mgr. Martin Pehal, Ph.D.**

Oponent: **Doc. Dalibor Antalík, Dr.**

1) Struktura argumentace (8 b.)

Téma práce je v úvodu jasně definováno, okruh pramenného materiálu z chronologického i jazykově-kulturního hlediska zřetelně vymezen. Vlastní výklad je napořád sevřený: po prolegomenách (str. 1-4) následuje výstižné, sympaticky stručné představení tří srovnávaných tradic jakožto svěbytných celků (str. 5-6) a podstatně zevrubnější pokus odstínit v nich obsažené vnímání etnicity (str. 7-13). Vlastní stať představuje analýza čtyř paralelních „motivů“, na nichž autor demonstruje etnocentrickou ideologii v kultuře Římanů, Mexiků a Židů (str. 14-45). Nejprve je přiblíženo jejich literární zpracování ve třech sledovaných kontextech, poté je zařazeno jejich vzájemné porovnání. Jednotlivé části na sebe logicky navazují, nikde není poskytován prostor nadbytečným exkurzům. Poměr mezi představením reálií a jejich reflexí je vyvážený. Úvod a závěr (str. 46-47) spolu promyšleně korespondují.

2) Formální úroveň (7 b.)

Z literárního hlediska je práce sepsána svěžím slohem, až na drobné stylistické nedotaženosti (občasná opakování stejných výrazů v rámci jednoho souvětí). Na redakční nedostatky čtenář narazí jen sporadicky (viz «Domnívám, že ...», str. 4; , «výpovědi leckdy už christianizovaným Aztékům», str. 6; «etický jednotící prvkem», str. 9; «In In», str. 51; atd.). Práce je vybavena přiměřeným poznámkovým aparátém (celkem 210 odkazů pod čarou) a bibliografií primární a sekundární literatury. Oponent postrádá pouze vysvětlení použitých zkratk (ZAW, JSOT). Až na tento drobný nedostatek jsou všechny části zpracovány zdařilým způsobem. Pouze v bibliografii se autor nevyvaroval občasných nedůsledností: nesjednotil používání kurzívy v názvech periodik (např. *The Classical Journal* na str. 52 vs. *The Classical Journal* na str. 53 atd.), resp. v jejich zkratkách (srv. JSOT na str. 51 vs. JSOT na str. 54). Podobně někdy nedodrжуje stejný úzus při užívání velkých/malých písmenem na začátku slov v anglických titulech.

3) Práce s prameny (8 b.)

Pisatel svá tvrzení a argumenty důsledně dokládá odkazy na pramenný materiál a citacemi z něj. Pracuje s ním částečně v originálním znění (latina), částečně v kritických překladech (řečtina, hebrejščina, nahuatl, španělština). Vzhledem k povaze práce spočívající v komparaci písemných pramenů z několika jazykově zcela odlišných kultur je na bakalářské úrovni takovýto postup plně akceptovatelný. Při představování vybraných migračních mýtů autor neopomněl zpracovat žádný důležitý zdroj informací.

V novodobé odborné diskuzi se orientuje velmi zdařile. Sekundární literatura, na niž odkazuje v poznámkovém aparátu a již uvádí v bibliografii, je *up to date* a téměř stoprocentně cizojazyčná. Převažují v ní studie v angličtině, výjimečně v německém jazyce. Česká literatura je zastoupena víceméně jen referenčními díly.

4) Vlastní přínos (8 b.)

Oponent považuje za vysoce nápaditou už samotnou volbu tématu. Není mu známo, že by v odborné diskuzi existovala komparativní analýza byť jen vzdáleně podobná předložené bakalářské práci. (Přítakává tak autorovu tvrzení na str. 3-4.) Vysokou míru „vlastního přínosu“ dále potvrzuje skutečnost, že pisatel se *vědomě* a tudíž odvážně nepřiklonil k žádné prefabrikované metodě či interpretační pozici a snaží se na „neprošlapané cestě“ nalézat, definovat a hájit vlastní řešení. Na druhou stranu ovšem jasně prokázal, že stanoviskům ostatních badatelů – zejména v případě ohledávání pojmu etnicity – dobře rozumí a že je schopen je pružně modifikovat při aplikaci na konkrétní, z historicko-kulturního hlediska rozdílné areály.

5) Obecný přesah (8 b.)

Přesažný potenciál bakalářské práce je nesporný. Z vlastní badatelské perspektivy oponent oceňuje přínos systematického srovnání exodických motivů jak pro biblistiku, tak pro studium náboženství antického Říma. (Při komparaci staroizraelských a antických reálií dosud přitahovaly pozornost zpravidla jen paralely z archaické a klasické vrstvy řeckého náboženství.) Význam práce pro výzkum mezoamerických náboženství oponent sice tuší, avšak díky své specializaci není kompetentní se k němu seriózně vyjádřit. Autorův postup by ovšem jistě bylo možné aplikovat i na migrační mýty jiných archaických kultur.

6) Závěr (celkem 39 b.)

Na první pohled oponenta zaujala originalita zvoleného tématu a interpretační kreativita autora, založená na spolehlivé znalosti reálií. Oponent považuje předloženou bakalářskou práci za nadprůměrně kvalitní a doporučuje ji k obhajobě. Její klasifikaci pak navrhuje stupněm **výborně**.

V Praze dne 1. září 2020

Doc. Dalibor Antalík, Dr.